

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА УЧИТЕЛИ

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:
ПРОФ. ДН ДИМИТЪР ВЕСЕЛИНОВ

ПИСМЕН ИЗПИТ ПО ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА IV ПКС
(КОНСПЕКТ)**

I. ТЕМИ:

1. Развитие на три-седемгодишното дете

- Педагого-психологически аспекти на развитието на детето от предучилищна възраст.
- Понятиен апарат. Теории за развитие на детето.
- Сензитивност на когнитивната, социална и емоционална сфери на развитие на детето в предучилищният период.

2. Педагогическо общуване в условията на детската градина

- Педагогическото общуване като процес – комуникативна, интерактивна и перцептивна страни.
- Динамика на взаимодействията и взаимоотношенията в детската група.
- Развитие на Аз-образа в предучилищна възраст.

3. Игрова дейност

- Мултифункционално приложение на играта в образователния и възпитателния процес в условията на детската градина.
- Игра като подход, метод, похват, средство и форма на педагогическо взаимодействие.

4. Форми на педагогическо взаимодействие в условията на детската градина.

- Основни форми на педагогическо взаимодействие.

- Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.
- Педагогическо взаимодействие детска градина – семейство.
- Методология на целеполагането за конкретен тип образователна програма съобразно ДОС за предучилищно образование.

5. Физическа култура и развитие на детето

- Двигателно-сетивно развитие на детето - двигателни действия, умения и навици.
- Развитие на моториката и двигателните качества.
- Рационален двигателен режим. Здравна култура в предучилищна възраст.

6. Детско творчество

- Форми, методи и средства при организиране на творческия процес по образователни направления: изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии.

7. Речево развитие на детето в предучилищна възраст

- Езикът и речта на детето в системата на научното познание-концептуални идеи.
- Нормативност в овладяване на езика и развитие на речта.
- Речево и говорно развитие на детето от предучилищна възраст.

8. Формиране на елементарни математически представи

- Ориентиране на детето в математическата страна на действителността – пространство, величини, форми и време съобразно ДОС за предучилищно образование.

9. Готовност на детето за училище

- Училищна зрялост.
- Обща и специална подготовка на детето за училище.
- Интелекуално-познавателна, езикова, социална, емоционално-волева и физическа готовност на детето от предучилищна възраст.
- Приемственост между детската градина и началното училище.

10. Приобщаващо образование в условията на детската градина

- Дефиниране на понятието „деца със специални образователни потребности”.
- Нормативна база на образователната интеграция на деца със специални образователни потребности.
- Педагогическа среда за подкрепа и приобщаване на деца със специални образователни потребности.

II. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

За придобиване на IV професионално-квалификационна степен учителят следва да изяви професионалните си умения за интерпретация на психолого-педагогически аспекти в развитието на детето от предучилищна степен съобразно спецификата, характеристика и сензитивността на възрастовия период. Кандидатът разработва писмено изложение по конкретна тема. Преди изпита комисията определя няколко теми, една от които се изтегля на лотарийен принцип. Писмената работа трябва да съдържа изложение на частно-научния аспект на проблема, авторова позиция и мнение на кандидата съобразно неговите теоретични и практически компетентности. Изпитът е анонимен. Анонимността се разкрива, след като приключи проверката и се оформи оценката. Писмената работа се проверява от всички членове на комисията и се оценява с консенсус. Оценките се оформят с точност до 0,50. При оценката се взима предвид и проявената от кандидата езикова култура (владеене на книжовния български език) и умение за изграждане на писмен текст. На кандидатите се присъждат IV професионално-квалификационна степен, ако полученната оценка е най-малко много добър 4,50.

III. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Батоева, Д. Специална подготовка за училище. Пирин-Принт, 1992
- Батоева, Д. Комплексна методика за диагностика на училищната зрелост на 6-7 годишни деца . Фондация „Програма Стъпка по стъпка”, С., 1999
- Бижков, Г.и кол. Диагностика на готовността на децата за училище. УИ „Св. Кл. Охридски”, С., 1996.
- Буюклиев, П. и кол. Смесената група в детската градина-проблеми, предизвикателства, перспективи. ДИМАНТ, Бургас., 2001
- Ванева, В. Математическата активност в предучилищна възраст. ИК „Парнас“, 2001
- Витанова, Н. Социално и когнитивно пространство на процесите в детската група: възрастова сензитивност. ТИЛИА, С., 1999
- Витанова, Н. 100 усмивки за теб. ИК „Анубис“ООД, Издателство „Булвест2000“, С., 2011
- Витанова, Н., Гетова, К., Ангелова, Л. Диагностика. Тестове за измерване на психосоциалната готовност на детето от подготвителна група/клас и 1. клас. СИЕЛА, С., 2006
- Велева, А. Педагогика на играта. РУ „Ангел Кънчев“Русе., 2013
- Велева, А. Педагогика на творчеството. РУ „Ангел Кънчев“Русе., 2012
- Велева, А. Подготовка за ограмотяване чрез игри с буквите. В: Педагогически новости. РУ „Ангел Кънчев“, 2020
- Георгиева, Е. Играта – феноменът на предучилищното детство. Димант, Б., 2018
- Гетова, К. Психолого-педагогическо пространство на развитието на детето. Анубис, С., 2013
- Гюров Д., Гюрова, В., Колева , И. , Пенев, Р. Модели на педагогическо взаимодействие семейство – детската градина. Просвета, С., 2008.

- Гъльбова, Д. Методика на формиране на елементарни математически представи у децата в детската градина. Слово. В. Търново, 2009
- Даскалова, Ф. Аз бях майка на вундеркинд. ДАНИЕЛА УБЕНОВА, С., 2005
- Долто, Ф. Основни етапи на детството. ИК Калибри. С., 2009
- Динчийска, С. Детето, семейството, детската градина, Ст. Загора, 1993
- Захариева, Р. Трите модели за училищна готовност. Свят 2001, С., 2004
- Илиева, Г. Психология на детското развитие. ИК „Берже“, С., 2002.
- Калчев, П. Готовност за обучение в училище. Парадигма, С., 2005
- Капитанова, Д. Методика на формиране на математически представи в детската градина. УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив., 2018
- Коен, Л. Децата, родителите, играта. ИК“Изток-Запад“. С., 2012
- Манчев, Й. Детето - загадка и стихия. УИ „Св. Климент Охридски“. С., 2011
- Маринова, Д. Защо рисуването е толкова важно за развитието на детето. В: Ръководство за изследване на детето – първа част, „Веда Словена – Ж. Г.“, С., 2000
- Маркова, Д. Изобразителни дейности в детската градина. В: Помагало за студентите за държавен изпит. УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2015. с.250-259.
- Маркова.Д. Изобразителното изкуство-общуване отвъд думите. В: Детето, изкуствата, технологиите /съвременни образователни тенденции/. УИ,,Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2010. с.51-68
- Минчев, Б. и кол. Ръководство за изследване на детето – I част. Изд. „Веда Словена - Ж.Г.“С., 2001
- Мъонкс, Ф., Ипенбург, И. Нашето дете е високо надарено. ЛИК, С., 2000.
- Накова, А. Социализация на интелекта. С., 2002
- Нелсън, Дж., Ч. Ъруин. Позитивното възпитание. ИК „ИнфоДар“, С., 2017
- Остерийт, П. Въведение в детската психология. ЛИК, С., 2007
- Петерман, Ф., У. Петерман. Работа с деца с агресивно поведение. Изд. „Изток-запад“. С., 20190
- Пиаже, Ж. Детската представа за света. ЦПС, С., 2019
- Сотирова, М. Детската нестандартност. ИИА „Девора МарБи“, Д., 2002
- Стаматов, Р. Детска психология. ИК ХЕРМЕС, Пловдив., 2000
- Стаматов Р., Б. Минчев. Психология на човека. ИК Хермес, Пловдив., 2003.
- Тасевска, Д. Как да работим с агресивното дете. РААБЕ, 2016
- Тополска, Е. Изкуството и интеграцията на деца със специални образователни потребности. С., 2008
- Тополска, Е. Педагогическа подкрепа на деца с дефицит на вниманието и хиперактиност. С., 2005
- Уилсън, В. Как да развием детската креативност. Санома Бляськ България. 2012
- Хеенкамп, К. Децата на новото хилядолетие. Аквариус., С., 2003
- Чичикова, К. Тестове и тестови задачи за диагностика на детската реч. Пловдив, Сема, 2003

Издания на ДИУУ:

Диалогът в образованието - съвременност и перспективи. Съставители: Димитър Веселинов, Петър Петров, М. Тотоманова. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2021.

Съвременният учител и предизвикателствата на информационното общество, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020

Квалификацията на учителите в Департамента за информация и усъвършенстване на учители, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2020

Взаимодействието между средно и висше образование като фактор за повишаване качеството на образованието, съставители: Росица Пенкова, Петър Петров, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2019.

Съвременни педагогически технологии в образованието, съставители: Росица Пенкова, Катя Стоянова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2018

Модернизация на образованието, съставител: Росица Пенкова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2017

Съвременното училище и квалификацията на учителите, съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2016

Учителят и модернизирането на образованието – национални и европейски практики съставител: Росица Пенкова, Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2015

Традиции и иновации в образованието, съставители: Даниела Миткова, Николина Цветкова

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014

60 години Департамент за информация и усъвършенстване на учители, съставители: Росица Пенкова, Захари Захарiev, Даниела Миткова. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София, 2013.

Учителят: призвание, компетентност, признание, София, ДИУУ 2011

Списания:

Електронно списание на ДИУУ “i-Продължаващо образование“, ISSN: 1312-899X,
<https://diuu.bg/emag/>